DE HERVORMDE VAAN

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

69e jaargang - No. 10 - oktober 2009

Colofon

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Ned. Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt maandelijks. Voor leden gratis.
Niet-leden € 12,50 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post (Studieblokken)
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filternet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij november-nummer
De kopij voor het november-nummer moet vóór
21 oktober bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Calvijn

Met God in Christus verzoend

Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.
1 Johannes 4:10

Uit deze woorden is het duidelijk dat God bepaald heeft dat wij door Christus verzoend moeten worden. Hij heeft dit gedaan opdat niets Zijn liefde voor ons in de weg zou staan. Een groot gewicht heeft het woord verzoening: God was, terwijl Hij ons liefhad, tegelijkertijd op onuitsprekelijke wijze vertoornd op ons totdat Hij in Christus verzoend is.
Daarop hebben al deze woorden betrekking: „Hij is een verzoening voor onze zonden" (1 Joh. 2:2); evenzo; „Want het is des Vaders welbehagen geweest dat Hij door alle dingen te verzoenen tot Zichzelf, vrede gemaakt heeft door het bloed Zijns kruises" enz. (Kol. 1:19, 20). Evenzo: „Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende" (2 Kor. 5 : 19). Ook: „Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde" (Ef. 1:6). En: „En opdat Hij die beiden met God in één lichaam zou verzoenen door het kruis" (Ef. 2:16). De reden voor deze verborgenheid moet in het eerste hoofdstuk van de brief aan de Efeziërs gevonden worden. Daar leert Paulus ons dat wij in Christus zijn uitverkoren. Hij voegt eraan toe dat wij ook in Hem genade verkregen hebben. Hoe is God begonnen om degenen die Hij vóór de grondlegging der wereld liefgehad heeft, met Zijn gunst te omhelzen? Alleen doordat Hij Zijn liefde betoond heeft toen Hij verzoend is door het bloed van Christus.

Daarom is het beginsel der liefde gerechtigheid, zoals het door Paulus beschreven wordt (2 Kor. 5:21): „Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem".

Inhoud

blz.

Woorden van Calvijn 2
Meditatie 3
Bijbelstudie O.T. 4
Bijbelstudie N.T. 7
Van de voorzitter 10
In the picture 11
Organisatienieuws 12
Boekbesprekingen 14
Overlijdensberichten 15
Uitnodiging Bondsdag 2009 16

Meditatie

Ds. J.H. Lammers

Groeien in het geloof

"Maar wast op in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus..."

(2 Petrus 3:18a)

Petrus richt zijn brief aan hen die een even dierbaar geloof hebben als hij. De aanleiding tot het schrijven is de aanwezigheid van dwaalleraars binnen de gemeente. Bedoeld zijn leraren die spreken over een geestelijke kennis. Het verontrust Petrus zeer en hij zegt hoe onze houding dient te zijn tegenover hen. Hij zegt tegen de gemeente met grote nadruk dat zij moeten groeien.

Gelukkig is het geloof als een mosterdzaadje genoeg om zalig te worden. Toch mogen we hier niet bij blijven staan. Er is groei nodig. Groei veronderstelt wel leven. Hoe weten we dat we het ontvangen hebben? Als we belijden dat we een zondaar zijn en als we zeggen: Zonder Christus kan ik niet leven.
Als we in Christus zijn, hebben we de gehele Christus. We ontvangen van Hem vergeving van zonden en een nieuw leven. De rechtvaardiging is de eerste gave van Christus en berust op de vrijspraak van Christus en deze is volkomen. De heiliging is de tweede gave die nauw met de eerste verbonden is. Dit is een proces. Nooit zijn we klaar. Stilstand is achteruitgang.
Er wordt nogal eens over groei gesproken op een activistische manier. Groeien in het geloof wordt dan bepaald door het verrichten van veel activiteiten. We groeien als we veel doen. Veel christenen leven hierdoor krampachtig. Groeien geschiedt echter verborgen en rustig en vindt voortdurend plaats. Het vult ons gehele leven. Het gaat niet om overhaaste en krampachtige inspanningen.
De groei bewerken we niet zelf. Het gebeurt door het werk van de Heilige Geest. Het gebeurt als we het voedsel van het Woord van God dagelijks tot ons nemen en ernst maken met prediking en het gebruik van het Heilig Avondmaal. In de weg van de middelen zal er een gedurige groei zijn, die voor ons verborgen is en vaak niet te tasten is, en die er toch is.
Zij die groeien, zijn gevrijwaard tegen de invloeden van de dwaalleraren, want ze blijven niet steken op een bepaald punt. Ze groeien in de genade en kennis van de Heere Jezus. Deze volgorde is van belang. Dwaalleraren kijken vaak neer op gewone gelovigen als mensen die achter lopen. Geestelijke kennis is hun oplossing. Petrus is zich dat bewust en stelt vóór het groeien in de kennis het groeien in de genade.

Het is voor onze waarneming zeker niet zo dat wij ons in een stijgende lijn ontwikkelen tot krachtpatsers. Het tegendeel is het geval. Een oude zegswijze luidt: "Wij brengen onze kinderen groot, maar God houdt Zijn kinderen klein". Wij groeien niet in de hoogte, maar in de diepte. Dat nemen we waar in het leven van gelovigen in de bijbel die groeiden. Petrus de schrijver van de woorden die wij overdenken, heeft dat ondervonden. Op de vraag van Jezus naar liefde belijdt Petrus met schaamte: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat Ik U liefheb" (Johannes 21:17).
Hoe meer we groeien des te meer worden we ons bewust van onze zondigheid. Meer en meer zien we de zwartheid van ons eigen hart. We vragen niet alleen om vergeving van verkeerde zaken, we verlangen naar de verlossing van onze zondige aard. Het is niet een teken van groei als we tevreden zijn met onszelf. Het is veel eerder een teken van groei als we vinden van onszelf dat we niet groeien.
We groeien namelijk in de genade. Als we tot geloof en bekering komen, zeggen we: Heere, het is Uw genade dat ik zalig word. Er is geen verdienste van mijn kant. Bij mij is de zonde. Het is door de Heere Jezus, Die door Zijn sterven en opstanding de genade heeft verdiend. Eén druppel genade doet ons al verwonderd zijn. Maar er is bij de Heere een oceaan van

genade en liefde. Meer en meer putten we uit deze bron van genade.
Op deze wijze groeien we in de kennis van de Heere Jezus. Niet in het verlangen naar interessante en opwindende nieuwigheden. Veel meer gaat het Evangelie voor ons leven. Er gaan steeds meer vergezichten voor ons open, waar we ons in het begin niet bewust van waren. In de groei van het geloof gaat Jezus Christus Zich steeds meer aan ons openbaren. We gaan Hem steeds meer leren kennen, Die onze Heere en Zaligmaker is. Hoe meer we Hem leren kennen, des te meer krijgen we Hem lief en eren we Hem.

Bijbelstudie O.T.

Spreuken

Ds. E. De Mots

Vreze des HEEREN

Bovenstaande uitdrukking zal weinigen vreemd en onbekend in de oren klinken. Het is een vaste en zeer regelmatig terugkerende zinsnede in de Bijbel. En daarmee ook een bekend begrip in de gereformeerde traditie. Om een paar voorbeelden te noemen:
we hebben het over een 'opvoeding in de vreze des HEEREN', 'een leven in de vreze des HEEREN'. En: hij/zij was een man/vrouw die de HEERE vreesde. Sommigen komt iemand voor ogen die (u voor)leefde in de vreze des HEEREN. Lukas spreekt niet voor niets van een 'godvrezende Simeon' (Luk. 2: 25) en in het boek Handelingen van gemeenten die 'wandelen in de vreze des HEEREN.' (Hand. 9: 31)

Daarmee is het voor velen van ons een bekende, ik zou haast zeggen, staande uitdrukking. Het is ook een reden dat de Herziene Statenvertalers dit begrip hebben gehandhaafd in hun hertaling. Intussen zullen we niet moeten vergeten dat er een generatie opgroeit die echt niet weet wat hiermee bedoeld wordt.

U hoeft het maar aan jongeren in de gemeente te vragen..... Maar wellicht dat dit ook al in de tijd van Salomo speelde. Er wordt in het Spreukenboek namelijk ook gesproken *over het verstaan van de vreze des HEEREN.* (Spr. 2: 5) Ieder dient te weten wat de vreze des HEEREN inhoudt.

Hoofdthema

Voor het Bijbelboek Spreuken geldt dat dit hét hoofdthema is. Het loopt als een rode draad door heel Spreuken heen; ik telde deze uitdrukking zeker een keer of zeventien.
Iemand noemde het Spreukenboek *als het ware een cursus in de vreze des HEEREN.* (K. Exalto) Vooral jonge mensen wordt deze 'cursus' van harte aanbevolen en onder ogen gebracht. Zij worden zelfs dringend opgeroepen deze vreze te zoeken want daarmee hebben zij een ware schat in handen! David brengt dat in Psalm 34 prachtig onder woorden: *Komt, gij kinderen, hoort naar mij; ik zal u de vreze des HEEREN leren.* (Ps. 34: 12)

De *vreze des HEEREN is het beginsel der wetenschap.* (Spr. 1: 7) Of ook: *het beginsel der ware wijsheid.* (Spr. 1: 26, 9: 10) Dat zijn kernteksten! De vreze des HEEREN is de grondslag, het fundament, de bodem, van alle wijsheid. We kunnen ijverig zijn maar daarmee nog niet wijs. We kunnen veel weten, maar daarmee nog niet wijs. Wijs zijn we eerst, als de vreze des HEEREN ons levensbeginsel is en de leidraad van ons dagelijks bezig zijn.

Aspecten

De vreze des HEEREN of ook wel vreze Gods genoemd, is een Bijbelse uitdrukking die vooral ontleend is aan het OT. Inhoudelijk heeft het twee hele wezenlijke noties in zich. Aan de ene kant klinkt er de notie in door van Gods **heiligheid**. En aan de andere kant horen we er iets van **diep ontzag** in.
Heiligheid en ontzag: deze kernwoorden vormen de inhoud van de vreze des HEEREN.
Het is goed om dat in onze tijd van geweldige vervlakking en verruwing hoog te houden. We zeggen niets nieuws bij de constatering dat het met de vreze Gods mager gesteld is.

Waar de vreze des HEEREN wijkt, rukt het kwaad, de zonde, de wetteloosheid op.
Een spreuk die meer dan eens te lezen is, is deze: *De vreze des HEEREN, is te haten het kwade*. Het nalaten van het kwade. (Spr. 8: 13, 14: 27, 16:6)
We zien anno 2009 het tegenovergestelde. Het goede wordt als kwaad gezien en het kwade wordt als goed gezien of gewoon goed gepraat. Ergens komen we dit gegeven in de Bijbel al tegen. Toen Abraham in Gerar kwam, constateerde hij: 'de vreze Gods is aan deze plaats niet.' (Gen. 20: 11) Op grond daarvan hield hij de inwoners van Gerar in moreel opzicht tot allerlei kwaad in staat.
Ten aanzien van de goddelozen zegt de Psalmdichter: 'er is geen vreze Gods voor zijn ogen.' (Ps. 36: 2) Paulus bevestigt dat later in zijn brief aan de gemeente van Rome.
(Rom. 3: 18) Het ontbreken van eerbied en ontzag voor Gods Naam, heeft ook gevolgen voor het eerbiedigen van Gods Naam, Gods wetten en Gods dag.

Maar de HEERE moet ook klagen over Zijn eigen volk: 'Ben Ik een HEERE, waar is dan Mijn vrees, zegt de HEERE der heirscharen?' (Mal. 1: 6) Hoe is het met de vreze Gods onder ons gesteld? Verliest het besef van heiligheid en eerbied ook niet aan terrein? is God nog wel de 'gans Andere'? Houden wij Zijn heilige Naam nog wel hoog?

1e aspect: Gods heiligheid

De Hebreeuwse uitdrukking 'yir'at Adonai' wordt gevormd door twee woorden:

* yir'at: 'vrees van; ontzag, eerbied voor, toewijding aan.
* JHWH: gevolgd door de Godsnaam HEERE
Letterlijk staat er dus: vrees van/het ontzag voor de HEERE.
Vrezen is besef hebben van Gods heiligheid, grootheid en majesteit.
Waar God spreekt of verschijnt, vrézen mensen. In het besef dat zij voor Hem niet kunnen bestaan. Er is sprake van een diepe eerbied voor de Heilige God.

De letterlijke vertaling van het woord **'vreze'** is: heen en weer bewogen worden.
Maar ook: beven, sidderen. Zoals Jesaja toen hij oog in oog stond met Gods heiligheid: *'Wee mij, want ik verga, omdat ik een man van onreine lippen ben.'* (Jes. 6: 5)
Dat moeten we dan wel uitleggen en toelichten, zeker aan onze jongeren.
Die denken bij dit woord in de eerste plaats aan angst, ergens bang voor zijn.
En het kan zomaar zijn dat iemand die dit leest, alleen dit beeld meekreeg of voor ogen staat vanuit de opvoeding. Maar deze vreze is geen angst maar besef van kleinheid, nietigheid en schuld tegenover de Heilige God.
H.F. Kohlbrugge omschrijft het zo: *Wie God vreest, die zinkt weg voor Zijn Woord.*

We moeten er wel op letten dat in de uitdrukking constant de Verbondsnaam wordt gebruikt: HEERE. Vijf hoofdletters. Dat is de God, Die Zich geopenbaard heeft als de 'IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL.'(Ex. 3) Degene Die in een verbondsrelatie staat tot Zijn volk Israël. Die Zich in Zijn Zoon Jezus Christus doet kennen als een verzoend God. Een Naam die dus ook vertrouwen uitdrukt. De verbinding is te maken met het eerste gebod en de uitleg daarvan in HC Zondag 34: *de enige ware God recht lere kennen, Hem alleen vertrouwe, in alle ootmoedigheid(.....), Hem van ganser harte liefhebbe, vreze, en ere.*

2e aspect: eerbied

Nauw en direct met bovenstaande verbonden is het aspect van eerbied, ontzag.
Een diepe eerbied voor God, de Allerhoogste.
Geloofd zij God met diepst ontzag. (Ps. 68)
God is een God Die te vrezen is, wij dienen ontzag voor Hem te hebben.
Rechtgeaarde kinderen hebben ontzag voor

hun vader; Gods kinderen hebben ontzag voor hun Hemelse Vader. Als de vreze Gods in ons is, spreken wij over God met eerbied.
Er is een diepe indruk van Zijn hoogheid, Zijn majesteit.
U hoort het nog: dat bidden van vader waarin niet alleen een besef te horen was met Wie vader sprak maar waarin ook diepe eerbied en vertrouwelijkheid in doorklonk.

Heb ik het mis als in Spreuken vooral dát ontzag elke keer doorklinkt?! En daarin ook iets als: wat is er nu beter dan om de vreze des HEEREN te kennen en daaruit te leven?!
Waarin is nu meer zegen te vinden dan in een leven in de vreze des HEEREN?
Opent zij niet een fontein van heil dat nooit vergaat? (Ps. 19)
Zij die de vreze des HEEREN beoefenen hebben rijke beloften; ik noem er een paar.
Spr. 1: 26: zij zoeken niet tevergeefs.
Spr. 10: 27: zij vermeerdert de dagen.
Spr. 15: 16: zij vinden een grote schat.

Daarom worden vooral de jongeren opgeroepen de vreze des HEEREN te zoeken.
Want dat is het *beginsel der ware wijsheid ofwel het beginsel der ware wetenschap.*
Bij wetenschap moet u dan niet denken aan academische kennis maar aan wetenschap in de zin van de kennis van God en Zijn wegen.
Ergens anders staat dat de *vreze des HEEREN een sterk vertrouwen is; zij is een springader van het leven.* (Spr. 14: 26) Zij brengt dus het geloof en het ware leven voort.

Samengevat

Wie de gegevens over de vreze des HEEREN samenvat, ziet het volgende:
Een kinderlijk ontzag en een kinderlijke liefde voor de HEERE.
Aan de ene kant een besef van grote afstand en aan de andere kant: genadige nabijheid.
En dat allemaal tegen de achtergrond van Hem, Die Zijn Vader met hart en ziel vreesde.
In Hem, de Heere Jezus, zien we beide aspecten van de vreze des HEEREN samenkomen.
Wie op het kruis ziet, moet wel getroffen worden door Gods rechtvaardigheid.
Zeer te vrezen is Hij, wanneer we zien hoe Hij afrekent met de zonde en Zijn Zoon.
De Heilige God kan de zonde niet door de vingers zien maar rekent er in Hem mee af.
En tegelijk zien we hier hoe lief God zondaren heeft in Zijn Zoon Jezus Christus.
De vreze des HEEREN leert de Heilige Geest ons daarom alleen bij het kruis van Christus.
Op gezag van Hem mogen wij in het gebed Hem aanspreken als Onze Vader.
In kinderlijk ontzag en in kinderlijke vrijmoedigheid! Zo is het eerbiedige liefde en tegelijkertijd een liefdevolle eerbied voor Hem.

Toespitsing

Uit de teksten die betrekking hebben op de vreze des HEEREN, blijkt dat het een breed levensterrein bestrijkt. Alle facetten van het leven vallen er onder, zo blijkt in Spreuken.
Het bepaalt heel het leven van de gelovigen.
Zij leven zelfs in de vreze des HEEREN.
Spr. 23: 17: *Wees ten allen dage in de vreze des HEEREN.*

Heel het leven van de gelovige wordt erdoor gestempeld. Daarom wordt er terecht gesproken over een godvrezende man, vrouw of echtpaar. Zacharias en Elizabeth vormden zo'n godvrezend echtpaar. Dat wordt uitgedrukt met de woorden dat zij *beiden rechtvaardig voor God waren, wandelende in al de geboden en rechten des HEEREN onberispelijk.* (Luk. 1: 6) Het betekent dat men in ootmoed naar God en Zijn Woord wil luisteren en daar ook naar wil leven.

Deze vreze kan er al van jongsaf zijn. U kunt denken aan Timotheüs die de vruchten plukte van een godvrezende opvoeding. Maar ook aan Obadja van wie geschreven staat dat hij de HEERE van zijn jonkheid vreesde. (1 Kon. 18: 12) Nogmaals: daarom heeft Salomo vooral ook de jongeren op het oog! We komen daar in een andere Bijbelstudie op terug.

Salomo heeft het ook over een *'ten allen dage zijn in de vreze des HEEREN.'* Dat heeft met de levenswandel te maken. Nehemia (5: 8) en Petrus (1 Petr. 1: 17) schrijven daar ook al over. Wie God vreest, heeft ook ontzag voor Zijn geboden, Zijn wet. Hij wacht zich voor kwaad doen, voor zondigen. We schreven het al eerder: ook van de eerste christengemeente wordt dit gezegd: Hand. 9: 31. Er wordt in onze tijd sterk de nadruk gelegd op missio-

nair gemeente zijn. Maar waarin ligt dat missionaire element?
Petrus wijst op de vreze des HEEREN.

Christus voor ogen hebben, zich aan Zijn Woord houden in denken en levenswijze, dat werkt vermenigvuldigend!

Gespreksvragen:

1a. Noem meer voorbeelden van Bijbelse figuren die leefden in de vreze des HEEREN.
1b. Kunt u ook voorbeelden geven uit uw familie/gemeente? Praat er over door.
2. Hoe zou u aan een kind of jongere de vreze des HEEREN uitleggen?
3. Waaraan is in onze maatschappij te zien en te merken dat de vreze Gods afneemt?
4a. Welke twee aspecten zijn belangrijk bij de vreze des HEEREN?
4b. Geef voorbeelden uit Spreuken waarin deze aspecten terugkeren.
5. Hoe geeft u de vreze des HEEREN gestalte in het geloofsleven?
6. Wat betekent de vreze des HEEREN voor het (uw) leven in de maatschappij?

Bijbelstudie N.T.

Zien op Jezus

Hebreeën 2

Ds. J. Muller

Het begin van dit hoofdstuk is de toepassing van het vorige hoofdstuk. We hoorden, dat Christus de Zoon van God is. In het nu volgende gedeelte worden de hoorders opgeroepen om acht te geven op de boodschap van zaligheid en te zien op Jezus.

Eerste waarschuwing

Het hoofdstuk begint met een waarschuwing. De brief bevat in totaal vijf waarschuwingen. Wanneer u de schrijver zou vragen: waarom hebt u deze brief geschreven, dan zou hij zeggen: omdat ik bezorgd ben dat mijn broeders en zusters de koers kwijt raken. Het heil in Christus is het enige anker dat zeker en vast is. (6: 19). Pas toch op voor doorvloeien oftewel afdrijven. Beeld van een schip in de storm. De zeelieden werpen het anker uit om te voorkomen dat het schip op de rotsen loopt. Het schip moet in vaste koers de haven bereiken. Maar er zijn krachten die het schip willen doen afwijken van de koers. Pas op dat je Christus niet uit het oog verliest! Dan raak je de koers kwijt. En dat betekent: niet aankomen in de haven van behoud. Oftewel: eeuwig omkomen.

Welke gevaren zijn er? Geen acht geven op het Woord van God. De schrijver geeft een voorbeeld uit het Oude Testament. We gaan naar de wetgeving op de berg Sinaï. In vers twee staat dat deze woorden waren gesproken door engelen. (Vgl. Hand. 7: 53 en Gal. 3: 19). Ook de Joodse overlevering zegt, dat het engelen waren die de wetgeving uitspraken. Deze woorden waren vast, betrouwbaar en bindend. En toch waren er mensen, die er geen acht op sloegen. Maar de wet kon niet zonder straf overtreden worden. 'Alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft', staat er. Er zijn voorbeelden genoeg. (Zie Exodus 32: 6 en 28; Lev. 10: 1-2; Num. 15: 32, 36 en Num. 16: 3, 32, 35).
Als dit al geldt voor het spreken van de engelen en profeten in het Oude Testament, hoe zullen wij ontvluchten als we op zo'n grote zaligheid geen acht geven? Zo'n grote zaligheid, dat is de Heere Jezus Zelf. Christus Zelf

heeft haar geboodschapt. De boodschap van zaligheid is uit Zijn mond vast en betrouwbaar.
Deze boodschap van zaligheid is bevestigd door ooggetuigen. Daarnaast bevestigde God de boodschap door tekenen en wonderen en menigerlei krachten. De Heilige Geest werkte de vastheid van het Woord in de harten van mensen. Mede door krachten en bedelingen (gaven) van de Geest (vgl. 1 Cor. 12: 7-11) werden mensen gebouwd in het geloof. De schrijver wil de lezer op het hart binden: houd u aan het verkondigde Woord! Sla het niet in de wind! Opdat u geen schipbreuk zult lijden.

Jezus' heerschappij

Na de sterke aansporing in de verzen 1-4 pakt de schrijver de draad weer op. Hij heeft ons in hoofdstuk 1 geleerd dat niet de engelen heersen, maar Jezus de Zoon van God. De schrijver is daar onvermurwbaar in. Wilden de Hebreeën de engelen een hogere plaats toekennen, de schrijver onderwijst hen hier, dat niet de engelen zullen heersen in de toekomende wereld. Wie dan wel? De schrijver neemt ons hiervoor mee naar Psalm 8. Hier wordt profetisch gesproken over Christus' weg van vernedering, menswording naar Zijn verhoging. (vers 5-7).
Deze psalm is door Christus vervuld. Psalm 8 bezingt Gods scheppingswerk. In die psalm bezingt hij hoe God de mens naar Zijn beeld heeft gemaakt. Alle dingen waren de mens onder zijn voeten onderworpen. Zo was zijn positie in het paradijs. Tegelijk zegt hij. Maar nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn.
Dat is helder. Kijk maar om u heen. Heeft de mens controle over de schepping en het geschapene? Hij wil wel het klimaat beheersen, maar heel de schepping zucht. Vele mensen sterven van honger. Oorlogsgeweld volop. Pak de krant er maar bij. De mens trekt van de ene crisis naar de andere crisis. Dus zien wij dat niet alle dingen aan de mens onderworpen zijn.
Genesis 3 vertelt ons hoe dat is gekomen. De mens at van de verboden vrucht en werd onderworpen aan de dood. De mens, geschapen naar Gods beeld, werd voorwerp van Gods vloek. Gods schepping, waarvan Genesis 1 ons de geschiedenis vertelt en die in Psalm 8 zo heerlijk wordt bezongen is vernietigd door Adams val.
Herstel ligt buiten 's mensen bereik. De verlossing moet van Gods kant komen. 'Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven... maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaren waren' Rom. 5: 6-8.
Dit zegt de schrijver ook tegen de Hebreeën. Maar nu, zegt hij van de mens, zien we nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn. We zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder is geworden dan de engelen.
We zien de mens gevangen in de duisternis. God zendt daarin Zijn Zoon, de tweede Adam. In Hem komt de mens tot zijn bestemming zoals Psalm 8 bezingt. De geschiedenis van de mens in Psalm 8 is Jezus' geschiedenis geworden. Jezus is de nieuwe Adam, de nieuwe mens, die hersteld wat in Adam verloren is gegaan. Wanneer we door het geloof in Hem gevonden worden zullen we deelhebben aan die herstelde menselijke eer, heerlijkheid en heerschappij.
Het gaat om Jezus alleen.
In vers 5-9 wordt ons de geschiedenis van de mens getoond, van zijn hoge komaf naar zijn lage val door de zonde, en van Jezus Christus als het antwoord van God. Hij verlost hen die verloren zijn in zonde, en is de Leidsman van de nieuwe schepping, zodat de mens tot zijn oorspronkelijke bestemming komt.
Vers 9 zingt. 'Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou'.
Jezus' weg gaat van vernedering naar verhoging. Zijn vernedering wordt weergegeven in de woorden 'minder dan de engelen geworden'. Hij nam deze plaats vrijwillig in voor een korte tijd. Zijn bestaan kenmerkte Zich door lijden en vloek dragen. Hij droeg onze schuld aan het kruis en droeg de toorn van God over de zonde.
Er staat: 'vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou'. Christus' sterven was niet hetzelfde als het sterven van de mens. Hij was geen zondaar. Maar het zondeloze Lam van God. Met Zijn dood nam Jezus Gods vloek op de zonde op Zich. Christus kwam in deze we-

reld als God en als mens. Alleen zo kon Hij ons bevrijden. Zie 2 Cor. 5: 21.
In antwoord op Christus' gehoorzaamheid tot in de dood wekte God Hem op uit de dood en verhoogde Hem aan Zijn rechterhand. Dat is de volgende fase in Zijn leven.
'Gekroond met eer en heerlijkheid vanwege het lijden des doods'. Door Christus op te wekken uit de dood, eerde de Vader Zijn gehoorzaamheid, aanvaardde Hij Zijn offer, en bevestigde Zijn heerschappij. Een heerschappij die heden gevestigd wordt door het Evangelie. (2 Tim. 1: 10).

Ons aller broeder

Vers 10 tot 13 zegt twee dingen van de Heere Jezus. Hij is onze Broeder en Leidsman.
Hij wordt allereerst de Broeder van al de verlosten genoemd. Psalm 22 en Jesaja 8 onderbouwen de gedachte dat Jezus onze Broeder is. De Heere Jezus is de oudste Broeder van iedere christen. Christenen worden door genade aangenomen tot kinderen van God. Jezus is de Zoon van God. We zijn niet Zijn broeder omdat we kinderen van God zijn; maar we zijn kinderen van God omdat we Zijn broeder uit genade mogen zijn. 'Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus'. (Ef 1: 5). De aangenomen zonen hebben dit privilege in de eeuwige Zoon. 'Om geredde zondaren te brengen in een zoon relatie met God vroeg om een Zaligmaker, Die in diezelfde relatie stond. Wanneer de volheid van de tijd gekomen is heeft God Zijn Zoon gezonden, opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden'. (Hugh Martin). Alleen door wedergeboorte wordt deze weldaad van de aanneming tot kinderen ontvangen. Jezus als de oudste Broeder en christenen als kinderen van God. Hebreeën 2 zegt twee dingen van deze nieuwe familie. Christenen worden kinderen van God door een nieuwe geboorte door Woord en Geest. Zo worden ze in Gods huisgezin geplaatst. Het doel is 'vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden'. (Zie ook Rom. 8: 29).

Er wordt in vers 10 nog een tweede beschrijving van de Heere Jezus gegeven namelijk 'de overste Leidsman van hun zaligheid door lijden zou heiligen'. Om tot de zaligheid te brengen moest Christus lijden. Zoals de hogepriester in de tempel bezig was voor, in plaats van de mensen, was Christus' priesterlijk werk ook plaatsvervangend. Hij was Zelf het offer. Jezus gaf Zijn eigen leven en bloed om de weg naar God te openen. (Zie Hebr. 9: 12). Dit wil de Hebreeënbrief benadrukken: Jezus, de ware Hogepriester, naar Wie alle dingen in het Oude Testament wijzen.
Vers 10 begint met: Want het betaamde Hem. Zo moest het verlossingsplan geschieden. Dit is Evangelie, dat God verheerlijkt en ons oproept om God te verheerlijken.

Hogepriester

Te hulp komen

We horen tot slot wat de Heere Jezus voor ons heeft gedaan en waarom.
Vers 14 vat de kern van de verzen 10-13 samen. Omdat wij allen vlees en bloed deelachtig zijn, kan Jezus ons niet redden tenzij Hij ook ons vlees en bloed aanneemt. Hij is ons gelijk geworden. Niets menselijks was Hem vreemd. Het enige wat Hij niet had was onze zonde. (4: 15). Dood en zonde zijn de twee donkere en dreigende kanten van ons menselijk bestaan. Wij moeten sterven, omdat wij ongehoorzaam waren aan God. We zijn onderworpen aan de dood en leven onder het schrikbewind van de boze. De duivel heeft het geweld en de macht van de dood. We leven onder de vrees van de dood, een slavernij waar we ons zelf niet van kunnen bevrijden.

De Heere Jezus kwam nu om ons van deze dienstbaarheid (slavernij) te bevrijden.
Christus kwam niet naar de aarde om engelen te verlossen, maar mensen.
Engelen (vers 16) zijn onsterfelijk. Zij hebben geen Zaligmaker nodig om hen te redden.
Abrahams zaad heeft dat wel nodig. Hier zit een les. Abrahams zaad, dat was voor de Joden een plus. Zij waren het verbondsvolk (vers 16).
Heel duidelijk geeft de schrijver aan dat het verbond op zich niet redt van de heerschappij van de duivel. Zowel de Jood als de heiden hebben de Zaligmaker Jezus Christus nodig. Om goddeloze mensen, Jood en heiden, te verlossen moest de Heere Jezus den broeders in alles gelijk worden... 'opdat Hij een getrouw en barmhartig Hogepriester zou zijn'.
Jezus Christus de Hogepriester. Waarom? 'Om de zonden des volks te verzoenen'.
Christus' Hogepriesterschap geeft nog een andere vrucht. Christus' weg tot verzoening was een weg vol van verzoeking en strijd. De vrucht daarvan is nu dat Hij 'in hetgeen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, hen die verzocht worden te hulp komen'.
Welk lijden ook. Deze Hogepriester, Die barmhartig en getrouw is, kan te hulp komen.

Wanneer we het tweede deel van hoofdstuk 2 overzien, dan valt ons de grote nadruk op Jezus' mens zijn nu op. Dit is een belangrijke gedachte voor de schrijver. Dit is de basis voor het reddingswerk. Jezus is volledig mens, gelijk als wij. Hoofdstuk 1 benadrukte Zijn godheid. De Hebreeënbrief wil dat we dit goed onthouden.

We hebben een Zaligmaker Die volkomen God is en Die volkomen mens was.

Gespreksvragen:

1. Onderkent u het gevaar van 'doorvloeien'. Deel ervaringen. Wat zijn de oorzaken dat mensen doorvloeien? Hoe kunnen we er voor zorgen dat we niet 'doorvloeien'?
2. Dit hoofdstuk begint met een waarschuwing. Is waarschuwende prediking vandaag nodig? Waarom?
3. De grote zaligheid. De christenen zouden veel meer de grootheid en de heerlijkheid van Gods redding in Christus moeten waarderen. Wat kan ons daarbij helpen? Wat kan ons daarin hinderen ?
4. Regeert de Heere Jezus nu ook? Zien we daar iets van? Zo niet, hoe regeert Hij nu dan?
5. Wanneer we uit het slot van dit hoofdstuk leren dat Jezus ons gelijk is geworden en verzocht is geweest gelijk als wij, moeten we dan niet meer nadruk leggen op Zijn mens zijn?
6. Waarom zijn mensen bevreesd om te sterven? Hoe kan deze vrees er onder gebracht worden?

Van de voorzitter...

DS. W. WESTLAND

Hervormingsdag - Bondsdag

Het is bijna weer zover: op D.V. zaterdag 31 oktober houden wij onze Bondsdag. Deze keer valt de laatste zaterdag van oktober op Hervormingsdag. Daarom alle reden om met elkaar na te denken over de vraag wat mannen als Luther en Calvijn ons vandaag te zeggen hebben. Het thema van onze Bondsdag is: „Reformatie. Nu!!"

Ds. Jac. Westland uit Houten richt onze aandacht op Luther. En in dit Calvijn-jaar mag de Reformator uit Genève aan het woord komen via het referaat van Prof. Dr. W. Verboom.
Verderop in dit nummer vindt u het programma van de Bondsdag en enkele praktische aanwijzigingen van de Regelingscommissie.
Onnodig om te zeggen, dat we u en jou, eventueel met vrouw, graag ontmoeten in Putten. Spreek met elkaar af en reis met elkaar mee. Ons gebed is, dat de Heere ons een gezegende dag wil geven. Een dag van bezinning en ontmoeting. Een dag tot eer van Hem!

Meeleven

Na een ernstige ziekte is op 16 september overleden: Cornelia Oosterom-Hogendoorn. Zij was de echtgenote van onze Penningmeester: dhr. C. Oosterom uit Lopik. Met een delegatie van ons bestuur waren we op de begrafenis aanwezig. Op die maandagmorgen kwam het zonlicht door de hoge ramen van de oude dorpskerk. En het orgel juichte over het Hosanna in het nieuwe Jeruzalem. Dat gaf al uitzicht over de dood en het graf heen. Ondertussen was er wel het verdriet over een lieve vrouw en moeder. Ds. A.J. Sonneveld sprak over Psalm 73:26 „al bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen van mijn hart en mijn deel in eeuwigheid". Dat mag de troost zijn voor br. Oosterom en zijn gezin. Veel is er weggevallen: twee volwassen kinderen, Eric en Winnie. En nu zijn vrouw. Maar schuilend bij de Heere, kunnen we toch verder. Want Hij is de Vader van alle vertroosting.
Ook via deze regels willen wij, namens u allen, onze medeleven betuigen. We wensen br. Oosterom veel kracht en moed voor de komende tijd.

Tenslotte

Een hartelijke groet, ook van de andere bestuursleden.

In the picture

Xnoizz Flevo Festival

Ds. P.J. Teeuw

In week 34 werd in Bussloo het Xnoizz Flevo Festival gehouden. Duizenden jongeren trokken erheen. Mij trof een tweeërlei reactie op dit festival. In Visie schreef Jaap Kooij over dit evenement.

Hij schreef o.a.: 'Het afgelopen weekend genoten meer dan 10.000 jongeren van dit festivalleven op het Xnoizz Flevo Festival. Stichting Flevo Festival zette samen met YFC, de Protestantse Kerk (JOP), de Quench en de EO een prachtig evenement neer met een breed programma aan muziek, cabaret, kunst, sport, sprekers en workshops. Een feest, met als doel: samen de essentie van het christelijk geloof ontdekken'. Even verderop: 'Terugkijkend, realiseerde ik me opnieuw hoe blij ik ben dat de EO medeorganisator mag zijn van dergelijke evenementen. Het is opbouwend om andere christenen te ontmoeten. Om met elkaar en over kerkmuren heen God te aanbidden. Maar ook om te genieten van de talenten, die Hij ons geeft. Op een evenement als Xnoizz Flevo Festival zien we verschillende gaven terug in alle artiesten, sprekers en bij diverse ontmoetingen. Al kort na de oprichting organiseerde de EO bijeenkomsten voor EO-leden. Dagen om samen te bidden, te zingen en te luisteren naar Zijn stem, om elkaar te bemoedigen in het geloof'. Een zeer positief geluid.

In het Reformatorisch Dagblad werd van dit festival ook verslag gedaan. In de rubriek 'Opgemerkt' reageerde dhr. K. Bokma, oud-directeur van deze krant. Hij schreef: 'Als ik

het verslag over het Xnoizz Flevo Festival in Bussloo lees, waar duizenden jongeren geweest zijn, slaat schrik me als het ware om het hart. Zijn we al zo ver dat de jeugd, ongetwijfeld ook onze jeugd, op zo'n goddeloze manier kan worden geïnfecteerd? De duivel is hier niet alleen op klompen, maar zeker ook op sloffen aanwezig, om onder een religieus tintje de jeugd de realiteit en de waarheid van de Bijbel te ontfutselen. Als ds. K. Hendrikse onze jeugd de weg moet wijzen, is het geen wonder dat de kerken langzamerhand leeglopen. Men kan immers zelf vaststellen hoe men de inhoud van de Bijbel (indien men daar nog rekening mee houdt) wil interpreteren. Ik begrijp dat sommigen tegenstuur willen geven, maar ik vraag me wel af wat gespreksleider ds. Van Wijnen daar te zoeken heeft. Omdat hij ook directeur is van de HGJB, geeft dit de jeugd als het ware een vrijbrief om op het festival aanwezig te zijn. Als we als kerken niet meer in staat zijn om onze jeugd duidelijk te laten zien wat het ware, zaligmakende geloof naar Schrift en belijdenis inhoudt, zijn we op korte termijn nog meer prooi van de duivel'.

Twee totaal verschillende reacties. En ik moet eerlijk zeggen, dat de reactie van dhr. Bokma ook bij mij boven kwam bij het lezen van de verslagen. Hoe komt dit toch? Is het alleen een verschil in cultuur? Of gaat het dieper en geven we een verschillende inhoud aan het geloof? Ook gemeenteleden leven met vragen als: hebben we het nog wel over dezelfde geestelijke zaken? Bedoelen we nog wel hetzelfde geloof? In gemeenten kan dit spanningen oproepen. De moeilijkheid is echter, dat wij niet over het hart van anderen kunnen oordelen. Dat maakt voorzichtig. Toch heft dat de zorg niet op. Ook al zou het gaan over een verschil in geloofsbeleving, dan nog kan dit in gemeenten schade berokkenen. Wil een gemeente echt een gemeenschap zijn, dan is geestelijke herkenning nodig. Daarbij past geen individualistische geloofsbeleving. Maar erger wordt het inderdaad, wanneer in bovengenoemde reacties het gaat om een verschillend inhoud geven aan het geloof.
Ik moet denken aan die moeder, die nog niet zolang geleden zei: 'Mijn dochter is actief in het evangelisatiewerk in haar gemeente, ze getuigt van haar geloof, maar ik bid de Heere of Hij haar nog eens echt bekeren wil'. Die moeder meende dat. Het vertrouwen, dat we het over hetzelfde geloof hebben is dan weg. Dat proef je bij meerdere gemeenteleden.

Misschien is het weer eens tijd om met elkaar te spreken over 'ware en valse genade'. Want het gaat toch om dat geloof, waarmee we voor God kunnen bestaan. En de Bijbel houdt het ons voor, dat de duivel er in de eindtijd velen zal verleiden. De Heere Jezus zegt Zelf: 'Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?' (Luk. 18: 8) Het zal er zijn, maar dan niet als vrucht van onszelf, maar als vrucht van Gods verkiezend welbehagen. Als we dat verstaan, blijft de verwondering over.

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaats gevonden:
1) het adres van de penningmeester van MV „Calvijn" te Gorinchem (blz. 3) is gewijzigd: dhr. S. van Kouwenhove, Voermanstraat 377, 4204 RH Gorinchem.
2) de MV „Immanuel" te Stedum (blz. 28) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. K. Meuleman, Slochtermeenteweg 6, 9624 PA Luddeweer.
3) de MV „Onderzoekt de Schriften" te Klaaswaal (blz. 19) heeft een nieuwe secretaris: dhr. P. v.d. Giessen, Dorpsstraat 7a, 3274 BB Heinenoord.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,

Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Bondsdag 2009

Jaarlijks wordt u in het oktobernummer van ons blad geïnformeerd over de a.s. Bondsdag. Ook weer dit jaar. We staan immers voor de 69e Bondsdag in het 76-jarig bestaan van onze

Hervormde Mannenbond. Dit jaar wel op een bijzondere datum n.l. : D.V. zaterdag **31 oktober. Hervormingsdag**!! Dus wel een buitengewone reden deze dag te bezoeken in de Oude Kerk te Putten. Onze Bondsdag is in de loop der jaren uitgegroeid tot een goede traditie die we niet graag willen missen. En wanneer we terugdenken aan de prachtige Jubileum-Bondsdag die we verleden jaar mochten hebben, dan zullen we weer verlangend zijn om ook dit jaar de Bondsdag bij te wonen. Iedereen is van harte welkom. De kerk is ook telefonisch bereikbaar via de koster dhr. A.B. v.d. Bor tel. 0341-360281 of 06-53930513.
Het hoofdbestuur heeft gemeend extra aandacht aan het programma op deze **Hervormings-Bondsdag** te besteden. De regelingscommissie heeft, o.l.v. dhr. G. Dijkgraaf, zich weer goed ingezet. Raambiljetten zijn verzonden naar de plaatselijke secretaris met het verzoek deze op een in het oog lopende plaats op te hangen. Ook de uitnodigingen met de agenda zullen door de plaatselijke besturen aan de leden worden voorgehouden met een woord van hartelijke aanbeveling. Het is ieder jaar een grote vreugde de Bondsdag te mogen beleven om samen te luisteren en te zingen. Leden die nog nooit geweest zijn worden aangeraden deze bijzondere dag nu eens te bezoeken.
Organisatorisch moet alles natuurlijk goed geregeld zijn, zodat u zich op uw gemak voelt. De leden van de regelingscommissie zijn herkenbaar aan de bevestigde badge op hun revers.
Hier volgen dan enkele mededelingen.

1. Vervoer
De Oude Kerk is te bereiken met het openbaar vervoer. Als u met de trein komt stapt u uit op het perron Putten. Vandaar kunt u met buslijn 107 (richting Arnhem) om 8.40 uur en 9.40 uur naar het centrum van Putten. U moet dan uitstappen bij de halte bejaardenhuis "Elim", dan is het nog slechts enkele minuten lopen naar de Oude Kerk. Komt u met eigen vervoer dan neemt u op de snelweg A28 de afslag "Strand Nulde". U volgt dan de borden Putten. In Putten volgt u "parkeren De Aker". U rijdt via de Papiermakersstraat naar de ruime parkeerplaats achter het gemeentehuis. (vrij parkeren). Voor het gebouw "De Aker" mag max. 2 uur vrij geparkeerd worden.

2. Gebouw "De Aker"
In gebouw "De Aker" aan het Fontanusplein 2 treft u in de hal de regelingscommissie achter de nieuw gebouwde balie. U kunt daar terecht voor uw eventuele vragen. Tevens wordt u in "De Aker" de gelegenheid geboden om tegen individuele betaling koffie of iets anders te gebruiken. Er is een garderobe, echter zonder toezicht. In de nabijheid van de balie staat de boekentafel van de IZB. Van harte aanbevolen. Ook "De Aker" is telefonisch bereikbaar via de nieuwe manager dhr. H. Slurink. Tel. 0341-351887.

3. Gebruik van de lunch
Als u zich heeft opgegeven voor de lunch, dan bent u in het bezit van een lunchbon. Deze bon moet u bij het betreden van **de grote zaal** in "De Aker", waar de maaltijd genuttigd wordt, afgeven aan de regelingscommissie. Zorgt u er dus voor uw bon gereed te houden, want dat bevordert de doorstroming van de vele lunchgebruikers. U wordt verzocht via de **linkerdeur** naar binnen te gaan. De secretaris van elke vereniging is geïnformeerd over de verlaagde prijs van de lunch, slechts € 10,00. De lunch wordt aangeboden door de opstelling van een lopend buffet langs enkele tafels. De gereduceerde prijs zijn we overeen gekomen op deze voorwaarde: **Iedere deelnemer brengt na de genuttigde lunch zijn of haar gebruikte bord, bestek etc. zelf naar de aangegeven plaats.**
De deur aan de **rechterzijde** is voor hen met eigen lunchpakket. Zij kunnen gebruik maken van de andere lokaliteiten om daar de lunch te nuttigen. Daar wordt een buffet opgesteld. Broodjes, koffie en frisdrank is daar verkrijgbaar.

4. Referaten
De gehouden referaten op deze Bondsdag zijn weer te koop tegen de contante betaling van € 2,00 bij de regelingscommissie achter de informatiebalie.

6. De Oude Kerk
De bezoekers van de Bondsdag worden verzocht plaats te nemen op de begane grond. (850 zitplaatsen). De galerijen zijn niet toegankelijk, dit vergemakkelijkt het collecteren en het ophalen van de schriftelijke vragen na de referaten. De eerste rijen recht voor de preekstoel zijn gereserveerd voor de genodig-

den. Wilt u deze vrij laten? Tijdens de middagbijeenkomst is er een (korte) zangpauze. Het is de bedoeling dat u dan blijft zitten. Natuurlijk kunt u, indien nodig, wel van de gelegenheid gebruik maken om naar het toilet te gaan. In de kerk is slechts één toilet.
We bidden en hopen op een gezegende dag, op een goede en trouwe opkomst van onze leden.
U weet: **Ook dames hartelijk welkom!!**
Tot zover deze mededelingen.

VERZOEK

De regelingscommissie verzoekt
de secretarissen tijdig opgave te doen
van de te bestellen lunches.

We ontmoeten elkaar graag op
D.V. zaterdag 31 oktober a.s.
in Putten om te luisteren,
te zingen en de onderlinge band
te versterken.

Een goede en gezegende Bondsdag
toegewenst.

Uw 2e secr. M.P.

Boekbesprekingen

Ds. J. van Amstel, **Echt geloven**, uitgeverij de Banier, 2009, 119 blz. Prijs € 9,95.

Iedereen gelooft wel wat. We komen in aanraking met allerlei opvattingen over het geloof, zowel binnen als buiten de christenheid. Maar wat is nu echt geloven? Zo geloven dat je zalig wordt. Sommigen gaan er van uit dat ze echte gelovigen zijn en twijfelen nooit. Anderen aarzelen en zitten boordevol twijfel. Ze stellen de vraag hoe je aan het echte geloof komt. Wat is de verhouding tussen Gods werk en onze verantwoordelijkheid? En als je echt gelooft, wat houdt dit dan in? Hoe kunnen we groeien in ons geloof? Ds. Van Amstel laat zich leiden door de zondagen 7, 23 en 25 uit de Heidelberger Catechismus. We worden als het ware bij de hand genomen om de Heere te zoeken en om voor het eerst en steeds opnieuw te leven uit Gods beloften. Ds. Van Amstel geeft in dit boekje een handreiking aan hen, met name jongeren, die met deze vragen zitten.

J.H. Lammers

M.A. van den Berg, **Het rijk van Christus als historische realiteit. Calvijns anti-apocalyptische uitleg van het boek Daniel**, uitgeverij de Banier, Utrecht, 2008, 387 blz. Prijs € 34,90.

Dr. M.A. van den Berg, hervormd predikant te Zoetermeer, is er in geslaagd naast het werk in verschillende gemeenten, om dit onderzoek waar hij jaren mee bezig is geweest, af te ronden. Het verschijnt in een tijd dat aan Calvijn veel aandacht wordt besteed. Op 12 juni 1559 begon Calvijn met zijn colleges over het boek Daniël. De spanningen rond de religieuze en politieke situatie in Frankrijk, Calvijns vaderland, waren juist in deze jaren hoog opgelopen. In deze studie wordt gekeken in hoeverre en op welke wijze Calvijns uitleg van het profetische boek Daniël gestempeld is door de tijd waarin hij bezig was met de exegese van het boek. Ook wordt onderzocht hoe zijn uitleg de toehoorders, en via hen de kerken van de reformatie in Frankrijk, heeft beïnvloed. De auteur analyseert de Daniël-uitleg van twee tijdgenoten, Melanchton en Oecolampadius, waarbij overeenkomsten en verschillen met Calvijns exegese in kaart worden gebracht. Calvijn weigert om de toekomst van de wereldgeschiedenis in deze profetieën onder te brengen. Uit de slotbeschouwing blijkt dat Calvijn in de laatste jaren van zijn leven niet radicaler, maar eerder voorzichtiger is geworden. Hij probeerde zijn volgelingen voor opstand te bewaren en leerde ze geduldig hun kruis te dragen. Ons leven mogen we zien in het licht van de voorzienigheid van God. Voor een gemiddeld lid van een mannenvereniging is een proefschrift niet gemakkelijk te lezen. Zij die theologische belangstelling hebben, mogen met dit boek hun winst doen. Van Calvijn leren we om de Schrift nuchter en tegelijkertijd geestelijk uit te leggen.

J.H. Lammers

„De boom en zijn vruchten", de brief van Jakobus uitgelegd, van John Blanchard, 2 delen, uitgave van Uitgeverij „de Banier". Prijs deel 1 € 15,90, deel 2 € 17,90.

Deze uitgave bestaat uit 2 delen: het eerste deel gaat over Jakobus 1 en 2 en het tweede deel gaat over Jakobus 3-5. Elke tekst wordt uitgelegd en de praktische toepassingen ontbreken niet. Kenmerkend voor de uitleg is: het dienen en liefhebben van de Heere komt tot uiting in ons dagelijks leven en in onze houding en

levenswijze. Heldere en duidelijk uitleg, die voor iedereen te begrijpen is. Het is geschikt voor persoonlijke Bijbelstudie en voor Bijbelkringen. Ook predikanten kunnen er hun winst mee doen bij de voorbereiding van preken of Bijbelstudies. En niet te vergeten: wie op de mannenvereniging een keer een inleiding moet maken over de Jakobus-brief, heeft hier een goede handleiding. Hartelijk aanbevolen en lees het met zegen! J. van Dijk

Ds. M.A. Kempeneers, **De brief aan Filémon, pleidooi voor een weggelopen slaaf**, uitgeverij de Banier, 2009, 72 blz. Prijs € 12,90.

Uitgeverij de Banier is gestart met de serie "Aan u geschreven" om de actuele inhoud van de brieven van Paulus onder de aandacht te brengen. Een aantal predikanten uit de gereformeerde gezindte heeft op zich genomen een van de brieven te behandelen. De serie is bestemd voor gezinnen. Samen kan er stil worden gestaan bij een schriftgedeelte. Tevens is het een handreiking voor persoonlijke Bijbelstudie. Ook kan er door mannen- en vrouwenverenigingen gebruik van worden gemaakt. Bij elk hoofdstuk zijn gespreksvragen gemaakt en wordt er een passende psalm aangegeven om te zingen. Het eerste boekje in de serie gaat over de brief van Paulus aan Filémon. De brief bevat allerlei onderwerpen op ethisch gebied, zoals de positie van de vrouw, slavernij en naastenliefde. Maar ook worden thema's behandeld als vergeving, gemeenschap der heiligen, ootmoed, zachtmoedigheid en zelfverloochening. Bent u met het oog op de nieuwe winterperiode op zoek naar materiaal? We bevelen dit boekje en ook de gehele serie aan. J.H. Lammers

Overlijdensberichten

Met droefheid geven wij u kennis dat op 5 september 2009 is overleden onze voorzitter

MARINUS EVERT AREND WESTERINK

in de leeftijd van 64 jaar.

Vanaf 1995 was hij voorzitter van het bestuur van de streek Wilnis. Wij gedenken in dankbaarheid zijn betrokkenheid en inbreng tijdens de streek- en bestuursvergaderingen.

De Heere sterke en vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen

Bestuur van de streek Wilnis

September 2009.

Op 5 september 2009 werd door de HEERE op Zijn tijd uit dit leven weggenomen onze broeder

MARINUS EVERT AREND WESTERINK

op de leeftijd van 64 jaar.

Hij was een trouw lid van onze vereniging, die hij van 1986-2006 ook leidde als voorzitter. Samen met hem mochten wij zoeken te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat.

De HEERE vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen: „Mijn genade is u genoeg".

Mannenvereniging „Onderzoekt de Schriften"

Zegveld, september 2009.

Met droefheid geven wij kennis van het plotselinge overlijden van ons trouwe lid

BREUNIS ROMEIJN

in de leeftijd van 80 jaar.

De Heere trooste en sterke zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

Bestuur en leden van de mannenvereniging „EBEN HAEZER"

Wekerom, augustus 2009.

Psalm 116: 3 en 4

Op 19 juli heeft de Heere tot Zich genomen ons trouw en meelevend bestuurslid

GERRIT GIJSBERT LEENDERT VISSER

op de leeftijd van 71 jaar.

Met grote dankbaarheid herinneren wij ons zijn betrokken aanwezigheid op onze verenigingsavonden.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen vanuit Zijn Woord, wat de liefde van zijn hart had.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging „Bouwen en Bewaren" te Woudenberg

Woudenberg, september 2009.

BOND VAN NED. HERV. MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING voor de

BONDSDAG 2009

D.V. OP ZATERDAG 31 OKTOBER a.s.

in de OUDE KERK TE PUTTEN

Aanvang: 10.00 uur

Thema: ***„Reformatie. Nu!!"***

AGENDA:

1. Opening door de 1e voorzitter, ds. W. Westland.
2. Referaat van ds. Jac. Westland te Houten: „Luther en wij!"
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Hare Majesteit de Koningin.
4. Bespreking van de ingekomen vragen.
5. Sluiting morgenvergadering door ds. A.D. Goijert.
6. PAUZE van 12.00-13.30 uur.
7. Opening middagvergadering door de 2e voorzitter ds. J.P. Nap.
8. Referaat van prof. dr. W. Verboom te Harderwijk: „Calvijn en wij!"
9. Zangpauze.
10. Bespreking van de ingekomen vragen.
11. Sluiting door ds. E. de Mots.

N.B. De vragen kunnen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

Iedereen is hartelijk welkom, ook dames!

M.P. (2e secr.)